

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och
strålning
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Avräkning i finansieringssystemet

(KN2024/00955)

Riksgäldskontoret (Riksgälden) har inga invändningar mot förslaget att Kärnavfallsfonden får avräkna tillståndshavarnas inbetalningar av kärnavfallsavgifter mot utbetalningar av fondmedel som är hänförliga till kärnavfallsavgifter. Däremot anser Riksgälden att motsvarande avräkning inte bör ske mot Studsviksavgifter. Vidare är det i den föreslagna bestämmelsen otydligt om avräkning i första hand ska ske mot utbetalning av kärnavfallsavgifter eller Studsviksavgifter.

1. Riksgäldens synpunkter

1.1 Avräkning av kärnavfallsavgifter

Riksgälden delar bedömningen att ett införande av förslaget om avräkning av kärnavfallsavgifter bör leda till positiva effekter i form av minskade transaktionskostnader och minskad administration. Riksgälden har därför inte några invändningar mot förslaget att en tillståndshavares in- och utbetalningar av kärnavfallsavgifter ska kunna avräknas mot varandra.

1.2 Avräkning av Studsviksavgifter

Riksgälden anser inte att det är lämpligt att tillåta avräkning av kärnavfallsavgifter och Studsviksavgifter mot varandra.

1.2.1 Fördelningen mellan kärnavfalls- och Studsviksavgifter kan påverkas

I och med Studsvikslagens upphävande 2018 sker inga ytterligare inbetalningar av Studsviksavgifter till kärnavfallsfonden. Detta kan jämföras med kärnavfallsavgifter som betalas in årligen eller kvartalsvis av tillståndshavarna.

I de fall en tillståndshavare har samtidiga flöden av inbetalningar av kärnavfallsavgifter och utbetalningar av Studsviksavgifter innebär förslaget att kärnavfallsavgifterna får avräknas mot utbetalning av fondmedel som är hänförliga till Studsviksavgifter. Om avräkning mellan kärnavfallsavgifter och Studsviksavgifter utförs kommer utbetalningar av medel hänförliga till Studsviksavgifter bli lägre än om sådan avräkning inte utförs. Detta beror på att medel hänförliga till Studsviksavgifter inte betalas ut alls eller betalas ut i reducerad omfattning i dessa fall till följd av avräkningen mot inbetalning av kärnavfallsavgifter. Samtidigt blir även inbetalningarna av kärnavfallsavgifter lägre eftersom hela eller del av inbetalningen istället avräknas mot utbetalning av medel hänförliga till Studsviksavgifter. I dessa fall påverkas därmed fördelningen mellan kärnavfalls- och Studsviksavgifter.

1.2.2 Kärnavfallsavgifter och Studsviksavgifter avser inte samma ändamål

Vad kärnavfallsavgifter får användas till framgår i 4 § finansieringslagen. Användningen av Studsviksavgifter regleras däremot av 15 § finansieringslagen som i sin tur hänvisar till bestämmelserna i den upphävda Studsvikslagen. Bestämmelserna för hur kärnavfallsavgifter respektive Studsviksavgifter får användas är således inte desamma. Mot bakgrund av detta, och vad som beskrivs i avsnittet ovan, finns en risk att kärnavfallsavgifter som avräknats mot utbetalning av Studsviksavgifter inte fullt ut kan användas för de ändamål som den avräknade inbetalningen avser.

Prövningar av ansökningar av utbetalning av medel avseende kärnavfallsavgifter och Studsviksavgifter ur kärnavfallsfonden är strikt åtskilda. En avräkning som i nästa steg tillåter att båda medlen sammanförs blir således inkonsekvent och de olika regelverken blandas ihop.

1.2.3 Kärnavfallsavgifter och Studsviksavgifter förvaltas på olika sätt

Av förordningen (2017:1180) om förvaltningen av kärnavfallsfondens medel (förvaltningsförordningen) framgår vad tillståndshavarnas fondmedel får placeras i och hur mycket av varje tillståndshavares andel av fondmedlen som

får placeras i riskfyllda tillgångar. Mot denna bakgrund förvaltas medlen i kärnavfallsfonden i två separata delportföljer med olika placeringsregler och risknivå: Basportföljen (BAS) och den långsiktiga portföljen (LÅNG). I enlighet med publicerade riktvärden från Kärnavfallsfonden¹ förvaltas de avgiftsmedel som hänför sig till inbetalda Studsviksavgifter till 100 procent i BAS. Riktvärdena för förvaltningen av inbetalda kärnavfallsavgifter för de tillståndshavare som har möjlighet att ansöka om utbetalning av Studsviksavgifter uppgår däremot i de flesta fall till 62 procent BAS och 38 procent LÅNG.

Då förvaltningen av dessa olika avgiftsslag sker på delvis olika sätt och med olika risknivå riskerar den förväntade avkastningen för enskilda tillståndshavare att påverkas negativt.

1.3 Otydlighet vid möjlighet till avräkning av både kärnavfalls- och Studsviksavgifter

Riksgälden bedömer att det föreligger en otydlighet i situationen att det finns möjlighet till avräkning av inbetalningar av kärnavfallsavgifter mot utbetalningar av såväl kärnavfallsavgifter som Studsviksavgifter. Otydligheten gäller vilken möjlig avräkning som ska prioriteras i första hand.

2. Ytterligare konsekvens

En nackdel för tillståndshavarna är emellertid att de inte längre kommer ta del av de utbetalade medlen i förskott för varje kvartal utan under första månaden i det kvartal som utbetalningen avser. Beroende på hur respektive tillståndshavares likviditetssituation ser ut samt variationen i de kvartalsmässiga utbetalningsbehoven kan detta påverka enskilda tillståndshavare på olika sätt.

I detta ärende har riksgäldsdirektör Karolina Ekholm beslutat efter föredragning av analytikern Helena Laurella.

Stockholm 2024-06-17

Karolina Ekholm, beslutande

Helena Laurella, föredragande

¹ Kärnavfallsfondens årsredovisning 2023, sida 9.